SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

SAPANCA'DA SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM ÇALIŞTAYI

ÇALIŞTAY RAPORU

Bilgiyi beceriyle bütünleştiriyoruz

Kasım 2023

Katılımcılar

Sosyal Maliyetler Masası

Prof. Dr. Orhan BATMAN	SUBÜ Turizm Fakültesi
Doç. Dr. Ömer SARAÇ	SUBÜ Turizm Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Akif GÖKÇE	SUBÜ Turizm Fakültesi
İshak AYDINCI	Sakarya İl Kültür Turizm Müdürlüğü
Elif Güngör AVCI	Sapanca Kaymakamlığı Yazı İşleri Müdürü
Atilla CEBECİ	Sapanca Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü
Gülazem BERK	NG Hotels Kat Hizmetleri Müdürü
Oğuz YAZICI	Sakarya Villa ve Bungalov İşletmecileri Derneği
Betül YILMAZER	Yerel Halk Temsilcisi/Doktorant
Ebru ARICI	Yerel Halk Temsilcisi/Doktorant
Sena YILDIRGAN	Yerel Halk Temsilcisi/Doktorant

Ekonomik Maliyetler Masası

Prof. Dr. Said KINGIR	SUBÜ Turizm Fakültesi
Doç. Dr. Özgür KIZILDEMİR	SUBÜ Turizm Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Çağrı ERDOĞAN	SUBÜ Turizm Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi İsmail KOÇ	SUBÜ Sapanca MYO
Nursel EROĞLU	Sakarya İl Kültür Turizm Müdürlüğü
Turgay DELİORMANCI	SBB Aykome Müdürü
İbrahim SUCAN	Sapanca Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
Engin TEKDAŞ	A Diamond Hotel Sapanca İşletmecisi
Alparslan KILIÇ	Sapanca Turizm Otelciler ve İşletmeciler Derneği
Ebru GÖRGÜLÜ	Sakarya Villa ve Bungalov İşletmecileri Derneği
Yasin TÜYSÜZ	Arada Kafe İşletmecisi
Erdem ŞIKKİBAR	İşletmeci

Fiziksel Maliyetler Masası

Doç. Dr. Aziz Gökhan ÖZKOÇ	SUBÜ Turizm Fakültesİ
Doç. Dr. Ümit ŞENGEL	SUBÜ Turizm Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÇEVRİMKAYA	SUBÜ Turizm Fakültesi
Mesut Esat ÇAKMAK	SBB İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
Uğur BAYRAKTAR	SBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Ali Safa ALAÇAM	Sakarya Villa ve Bungalov İşletmecileri Derneği
Ümit Erbil YURDAKUL	Bluehouse Sapanca İşletmecisi
Fulya BAĞDAT	Yerel Halk Temsilcisi

Planlama ve Denetim Masası

Prof. Dr. Aydın YILMAZER	SUBÜ Turizm Fakültesi
Doç. Dr. İsmail ÇALIK	Günüşhane Üniversitesi Turizm Fakültesi
Dr. Vahit Oğuz KİPER	SUBÜ Turizm Fakültesi
Selçuk KIZILKAYA	Sakarya Büyükşehir Belediyesi
Hülya RAHMAN	Sakarya Büyükşehir Belediyesi
Güzin BALÇIK	Sapanca Turizm Derneği
Sevim Atalay ERDOĞAN	Sakarya Villa ve Bungalov İşletmecileri Derneği
Şükrü ÖZTAŞ	İşletmeci

SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bilgiyi beceriyle bütünleştiriyoruz

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Mehmet SARIBIYIK (Rektör)
Prof. Dr. Oğuz TÜRKAY (Rektör Yardımcısı)
Prof. Dr. Mehmet SARIIŞIK (Dekan)
Prof. Dr. Orhan BATMAN
Prof. Dr. Aydın YILMAZER
Prof. Dr. Said KINGIR
Doç. Dr. Aziz Gökhan ÖZKOÇ
Doç. Dr. İsmail ÇALIK
Doç. Dr. Ömer SARAÇ
Doç. Dr. Özgür KIZILDEMİR
Doç. Dr. Serkan ŞENGÜL
Doç. Dr. Ümit ŞENGEL
Dr. Öğr. Üyesi Akif GÖKÇE
Dr. Öğr. Üyesi Çağrı ERDOĞAN
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÇEVRİMKAYA
Dr. Öğr. Üyesi İsmail KOÇ
Dr. Vahit Oğuz KİPER
Arş. Gör. Eminsafa DİLMAÇ
Arş. Gör. Veli CEYLAN
Arş. Gör. Oğuz ÇOLAK

Sunuş

Prof. Dr. Mehmet SARIBIYIK
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörü

Turizm sektörü dünya genelinde ekonomik büyüme ve kültürel değişim açısından büyük bir role sahip. Ancak sürdürülebilirliğin sağlanamadığı hiçbir sektörde devamlı büyümeden söz edilemez. Tahrip olmuş ya da kirletilmiş bir doğa, sahip çıkılmamış kültürel miraslar ve harabe haline dönüşmüş ya da kimliğini kaybetmiş kent mimarileri turizm açısından cazibesini yitirmiş ve ilginin başka yöne çevrildiği alanlar haline gelmektedirler. Tam da bu nedenle turizm aslında hem sektör içinde hem de sektör dışındaki aktörlerin büyük gayretleriyle etkili bir ekonomik ve kültürel faktör olma özelliğine sahiptir.

Zaten harika bir tabiata sahip olan Sapanca, özellikle son yıllarda bungalov turizminin gelişmesiyle bölgenin gözde merkezlerinden birisi haline geldi. Turizm endüstrisi, yerel ekonomileri canlandırabilir, yeni iş fırsatları yaratabilir ve kültürel değişimi teşvik edebilir. Ancak, bu potansiyeli en iyi şekilde kullanmak için sorumlu davranmalıyız. Sürdürülebilir turizm için doğal güzellikler, biyoçeşitlilik ve temiz su kaynakları konularındaki hassasiyetleri sürdürürken; misafirlere yerel kültürleri ve gelenekleri saygılı bir şekilde deneyimlemeleri için fırsatlar sunmalıyız.

Bölgemizde turizm anlamında birçok gelişme yaşanırken bölgenin geleceği ile ilgili olumsuzluklar yaşanmaması adına önlemler alınması gerekiyor. Sapanca'da Sürdürülebilir Turizm Çalıştayı'nın işte tam da bu konuda faydalar üretmiş olmasını ümit ediyoruz. Bunun için sosyal maliyet, ekonomik maliyet, fiziksel maliyetlerin ortaya çıkarılması; planlama ve denetim konusunda yapılması gerekenlerin belirlenmesi için gruplar oluşturarak konu üzerinde birçok akademisyen ve paydaş yeni fikirler ortaya koymaya çalıştı.

Sapanca'da elde edilecek tecrübeler şehrimizin farklı yönleriyle ön plana çıkan birçok ilçesinde önce turizmi canlandırmaya daha sonra bunu sürdürülebilir kılmaya vesile olabilir. Sakarya'ya 3 saat araba yolculuğu uzaklığında neredeyse 30 milyon insan yaşamını sürdürüyor. Havalimanları ve limanların yakınlığı ise dünyanın dört bir yanından ulaşımı kolay kılıyor. Bununla birlikte sanayisiyle gelişmiş bir bölgede yeşilini ve doğasını koruyabilmiş bir şehir olabilmek Sakarya'yı ve konu özelinde Sapanca'yı çok daha kıymetli hale getiriyor. Bu potansiyelin dikkate alınarak turizm imkânlarının yok edilmemesi ancak aksine yapılacak yatırımlarla çok daha dikkatle, özenle ve rekabetçi bir halde sürdürülebilir olması gerekiyor.

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi olarak şehrimizin gelişimi için; teknoloji, ziraat, denizcilik, spor ve özellikle turizm alanlarında elimizi taşın altına sokmaya ve destek sağlamaya hazırız. Çalıştayda yer alan katılımcıları ve çalıştayı tertip edenleri kutluyor, elde edilen çıktıların sürdürülebilir turizme ve ülkemizin turizmdeki payının artışına vesile olmasını temenni ediyorum.

Yönetici Özeti

Prof. Dr. Mehmet SARIIŞIK
Turizm Fakültesi Dekanı

İnsan sınırlı bir dünyada sınırsız bir büyümenin peşindedir. Büyümeye bu kadar odaklanırken acaba hızlıca büyüyebilmek adına birtakım bedelleri kime ödetiyoruz? Bugünün ihtiyaçlarını gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılama kapasitesinden ödün vermeden karşılamak büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda, Sapanca adına sürdürülebilir turizm açısından geç kalınmaması için çaba göstermek gerekmektedir. Nitekim insan da bir şeylere geç kalmasıyla maluldür. Sapanca, görkemli dağları ve mavi sakin gölü ile adeta misafirhane vazifesi gören kıymetli bir destinasyondur. Zira kıymet de bilinmek ister. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalıştayın temel amacı, Sapanca'da sürdürülebilir turizmi gerçekleştirebilmek için çözüm önerileri geliştirmektedir.

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Turizm Fakültesi'nin 17 Ekim 2023 tarihinde düzenlediği, Sapanca Turizm Fakültesi'nde gerçekleşen, "Sapanca'da Sürdürülebilir Turizm Çalıştayı", alanında deneyimli ve donanımlı olan akademisyenler, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, Sakarya Büyükşehir Belediyesi, Sapanca Kaymakamlığı, Sapanca Belediyesi, Sivil Toplum Kuruluşları olan dernekler, İşletme ve Yerel Halk temsilcilerinden olmak üzere 41 kişinin katılımıyla başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.

Gerçekleştirilen çalıştay sürecinde Sapanca destinasyonunda sosyal maliyetler, ekonomik maliyetler, fiziksel maliyetler, planlama ve denetim olmak üzere 4 ana konu ve 18 alt konu belirlenmiştir. Bu ana konuların içinde yer alan alt konulara ilişkin olarak oluşan masalarda beyin fırtınası ve soru-cevap yöntemiyle oluşan ortak akıl ile Sapanca'da sürdürülebilir turizm gelişiminin sağlanabilmesi için çözüm stratejileri geliştirilmiştir.

Çalıştay sonucunda, Sapanca'da sürdürülebilir turizm gelişimi açısından ciddi sorunlar yaşandığı tespit edilmiş ve bu sorunların çözümü için bütün paydaş gruplarının katılımının gerekliliği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, sürdürülebilir bir destinasyon yönetim örgütünün ve turizm master planının oluşturulmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur. Ayrıca çalıştay, sürdürülebilir turizmin teşvik edilmesi, yaşanan sorunlar karşısında paydaşların ortak bir görüş etrafında birleşmesi ve farkındalığın arttırılmasına yardımcı olmuştur. Bu rapor, çalıştayın başlıca bulgularını ve önerilerini özetlemektedir. Gelecekte, bu önerilere dayalı olarak Sapanca'da sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi hedeflenmelidir.

SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bilgiyi beceriyle bütünleştiriyoruz

Sosyal Maliyetler Konusunda Yapılması Gerekenler

Kalabalıklaşma Sorununa İlişkin Çözüm Stratejileri

• Kalabalıklaşma genellikle bir yerin popülerliğiyle doğrudan ilişkilidir ancak bu popülerlik yönetilmezse, trafik sorunları gibi yaşam kalitesini düşüren problemlere yol açabilir. Bu yüzden popülerlik artışını yönetmek ve turizmi dengeli bir şekilde yönlendirmenin önemi,

• Trafik sorunu, yaşam kalitesini olumsuz etkileyen önemli bir sorundur ve genellikle kalabalıklaşma ile ilişkilidir. Kent nüfusunu azaltmaya odaklanmak yerine, sosyal alanları geliştirme stratejileriyle kalabalıklaşmanın getirdiği zorlukların ele alınmasının gerekliliği,

• Kalabalıklaşmayı azaltmanın bir yolu, insanların kaliteli zaman geçirebileceği sosyal alanları artırmaktır. Parklar, spor tesisleri, kültürel etkinlik mekanları ve yeşil alanlar gibi sosyal mekanlar hem yerel halkın hem de ziyaretçilerin hoşça vakit geçirmesine olanak sağlayabilir,

• İlçedeki çalışanların tespit edilememesi ve ikametgâh sorunu, yerel yönetim için önemli bir meseledir. Birçok çalışan ilçenin dışından gelmektedir. Bu da yerel ekonomiye katkı sağlamalarına rağmen kayıtlarının tutulamadığı anlamına gelir. Ancak bu çalışanlar kalabalıklaşmayı beraberinde getirmektedir. Sorunun üstesinden gelmek için ilçede çalışanların kayıtlarının tutulması ve ikametgahlarının belirlenmesi gerekmektedir. Bu, hem vergi tahsilatını düzenlemeye yardımcı olur hem de yerel hizmetlerin daha etkili bir şekilde planlanmasına imkân tanıyabilir,

• Rekreasyon alanlarının kısıtlı olmasından dolayı kalabalıklaşma oluşmaktadır ve bunun çözümü için akıllı turizm uygulamalarından yararlanılması gerekmektedir. Bu kapsamda şehrin girişine koyulacak akıllı dijital tabelalar hazırlanabilir,

• Yaz aylarında yoğunlaşan turizmin 12 aya yayılabilmesi için farklı rotaların ve sosyal alanların geliştirilmesi,

• Turizmden gelir sağlamayan yerel halkın kalabalıktan şikayetçi olması durumunun değerlendirilmesi,

• Bölgede yönlendirmenin eksik olması nedeniyle turizm enformasyon bürolarının kurulması gerekliliği,

Kalabalıklaşma Sorununa İlişkin Çözüm Stratejileri

• Yerel yöneticiler, turizm sektöründeki mevzuatları düzenlemelidir. Bu turizm faaliyetlerini daha etkili ve düzenli bir şekilde yönlendirmeye de yardımcı olacaktır,

• Turizm tesislerinin kapasitesi iyi belirlenmelidir. Bu, aşırı yoğunluğu ve çevresel etkileri önlemeye yardımcı olabilir,

• Ruhsat verme süreçleri dikkatlice yönetilmelidir. Yerel yönetimler, turizm işletmeleri için uygun şartları belirlemeli ve ruhsat verme uygulamalarının doğru bir şekilde yönetilmesini sağlamalıdır,

• Milli Emlağa ait alanlar işgal edilmemeli ve yerel halkın kullanımına açılmalıdır. Bu alanlar, halkın rekreasyon, eğlence ve dinlenme gibi ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılabilir,

• Kıyı alanları kamuya aittir ve rekreasyon alanları olarak kullanılmalıdır. Bu alanlar hem yerel halkın hem de turistlerin doğal güzelliklerin tadını çıkarabileceği ve dinlenebileceği bölgeler olarak düzenlenebilir,

• Kurumların birlikte ortak şekilde hazırladığı turizm politikası ve planlamasının gerçekleştirilmesi,

• Akıllı kent otomasyon sistemi bulunmasına rağmen aktif olmadığı ve bunun aktif hale getirilerek sunulması,

• Nüfusu yönetebilmek için yeni uygulamaların sunulması,

• Alternatif turizm faaliyetleri içinde yer alan trekking ve bisiklet rotaları gibi aktif olmayan turizm alanlarının kullanıma açılması,

• Bölgenin yönetilmesinde farklı paydaş gruplarından temsilcilerin yer aldığı destinasyon yönetim örgütünün kurulması; yurt dışında, turizm kapasitesini iyi bilen ve turizm kapasitesinin farkında olan bu örgütlerden yararlanarak, uluslararası turizm standartlarına uygun uygulamalar geliştirilebilir ve yerel turizm sektörü daha rekabetçi hale getirilebilir.

SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bilgiyi beceriyle bütünleştiriyoruz

Trafik ve Otopark Alanlarına İlişkin Çözüm Stratejileri

• Öncelikli olarak şehir içinde bisiklet yolları oluşturarak bisiklet kullanımını teşvik etmek önemlidir. Bisiklet yolları hem yerel halkın hem de turistlerin güvenli bir şekilde bisiklet sürebilmelerini sağlayabilir,

• Belirli bölgelerdeki ana yollar tek yöne çevrilerek trafiği düzenlemek, trafik yoğunluğunu azaltmak ve güvenliği artırmak için etkili bir yöntem olabilir. Bu tek yönlü trafik düzenlemeleri düzenli olarak denetlenmelidir. Ayrıca, bu düzenlemelerle ilgili sürücüleri bilgilendirmek amacıyla uygun trafik işaretleri ve bilgilendirici tabelalar yerleştirilebilir,

• İşletme sahipleri, kendi misafirlerine yetecek kadar otopark alanı sağlamakla yükümlü olmalıdır. Bu hem misafirlerin rahat bir şekilde park edebilmesini hem de yollara park etmenin önüne geçilmesini sağlayabilir,

• Yerel yönetimler, işletme sahiplerini zorunlu olarak otopark alanı sağlamaya teşvik etmeli ve otopark yapmayan işletmeler cezai yaptırımlarla karşılaşmalı,

• Yolların genişletilmesi, duble yol yapılması, trafik ışıkları ve uyarı tabelalarının yenilenmesi, kavşak problemlerinin çözüme kavuşturulması, boş alanların otoparka çevrilmesi ve Büyükşehir Belediyesinin Sapanca'nın trafik sorununa ilişkin düzenleme yapması gereklidir,

• Yol kenarlarında görevlilerin bulunduğu kısa süreli ve ücretli park alanlarının yapılması,

• Trafik kurallarına karşı bölgede bulunan kişilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Rekreasyon Alanlarının Kullanımında Oluşan Zorluklara İlişkin Çözüm Stratejileri

• Mevcut rekreasyon faaliyetleri çeşitlendirilmeli ve yenileri eklenmelidir. Örneğin, açık hava etkinlikleri, doğa yürüyüşleri, bisiklet turları, su sporları gibi farklı aktiviteler rekreasyon alanlarını daha cazip hale getirebilir,

• Ekolojik sürdürülebilirlik, ekonomik kazançların önüne geçmelidir. Rekreasyon alanlarının oluşturulması ve yönetiminde ekolojik etkilere en üst düzeyde hassasiyet gösterilmelidir. Doğal ekosistemlerin korunması, doğal yaşam alanlarının zarar görmemesi için öncelikli tutulmalıdır,

• Belediyeler, sosyal belediyecilik projelerini geliştirerek toplumun refahını artırabilir. Rekreasyon alanlarında çocuk oyun alanları, spor sahaları, kamusal etkinlik alanları gibi sosyal ve kültürel faaliyetlere yönelik alanlar oluşturmak, toplumun bir araya gelmesini ve etkileşimini teşvik edebilir,

• Devlet arazileri, toplumun genel yararı için kullanılmalıdır. Bu alanlar, rekreasyon, doğal yaşamın korunması, eğitim, sanat ve kültür etkinlikleri gibi toplumun faydasını artıracak projeler için kullanılabilir. Aynı zamanda bu alanların açık ve yeşil alanlar olarak korunması, şehirlerin nefes alabileceği alanlar olarak önemli bir rol oynayabilir,

• Bölgenin göl kenarının neredeyse tamamının şahıs işletmesi olması ve kamuya ait alanların azlığının önüne geçilmesi,

• Kıyı şeridinin bu anlamda kamulaştırılmasının sağlanması,

• Planlamada gerçekleştirilecek yeniliklerle birlikte yerel halkın kullanımına uygun yerlerin açılması,

• Sapanca belediyesinin vurguladığı ekoturizm projesi uygulanmalıdır.

SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bilgiyi beceriyle bütünleştiriyoruz

Turizm Kaynaklı Oluşan Dolandırıcılık Gibi Suç Unsurlarına Yönelik Çözüm Stratejileri

- Hem işletme sahiplerinin hem de bölgeye gelen turistlerin bilinçlendirme çalışmalarının gerçekleştirilmesi,

- Bu noktada şahıs yerine şirket IBAN numaralarının kullanılması ve Sakarya Villa ve Bungalov İşletmecileri Derneğinin (SAVİBU) çalışmalarının desteklenmesi,

- Gelen turistleri ve işletmecileri acentelere yönlendirilmesi ile kurumsallık sağlanabilir,

- Ulusal çapta bir kamu spotunun yayınlanması,

- İşletmelerin teyit edilebilmesi için SAVİBU derneği haricinde başka bir kurum hizmet vermemektedir. Farklı kanallar vasıtasıyla teyit sistemlerinin geliştirilmesi,

- Kayıt dışı konaklamaların ve bungalovlarda gerçekleştirilen denetimlerin arttırılması gerekmektedir,

- Havuz, sağlık, gıda güvenliği gibi alanlarda numune alımına gelen kişilerin yetki belgeleri kontrol edilmelidir. Kaymakamlıktan alınmış resmi yetki belgeleri, işletmecilerin güvenilirliklerini doğrulamak için kullanılabilir. Bu, sahte numune alma taleplerini önleyebilir,

- Numune alma prosedürleri standart hale getirilmeli ve işletmecilere bu prosedürler hakkında eğitim verilmelidir. Bu eğitimler, işletmecilere doğru numune alma süreçlerini ve yetkili kişilerin nasıl tanınacağını öğretebilir,

- Uyuşturucu ve kokain gibi yasaklı madde partilerinin düzenlendiğine ilişkin bilgiler dolaşmaktadır. Bu konunun takibine yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Yabancıların Konut Ediniminin Bölgede Oluşturduğu Problemlere İlişkin Çözüm Stratejileri

- Yabancılara konut edinimiyle ilgili politikalar oluştururken bireysel haklar ve özgürlükler önemlidir. Bireylerin kendi mülkiyet haklarına saygı gösterilmeli,

- Yabancıların yoğun bir şekilde konut satın almasının, yerel halkın yaşam standartlarına ve sosyal dengesine zarar verebileceği durumlarda üst düzey politikalarla bu denge korunabilir. Belirli bölgelerde veya türdeki konut satışlarına kısıtlamalar getirilebilir,

- Cüzi bir miktar da olsa Sapanca'ya girişlerde girişlerde belli bir ücret alınabilir,

- Belirtilen durum, yabancıların konut edinimiyle ilgili birçok ülkede karşılaşılan bir sorundur ve bu tür sorunlar ülke yöneticileri tarafından ele alınmalıdır.

Kamu Hizmetleri Üzerinde Yaşanan Baskının Azaltılmasına İlişkin Çözüm Stratejileri

• İşletme sahipleri, kendi su depolarını oluşturarak su tüketimini daha etkin yönetebilir. Bu, suyun daha dengeli bir şekilde kullanılmasını sağlar ve su sorununu azaltabilir,

• İşletmeler, enerji verimliliğini artırmak amacıyla güneş enerjisi panelleri veya enerji tasarruflu aydınlatma gibi çözümlerle elektrik tüketimini azaltabilirler. Bu hem işletmelerin maliyetlerini düşürebilir hem de elektrik talebinin azalmasına katkıda bulunabilir,

• İşletmeler, kendi çöplerini düzenli olarak toplayarak ve geri dönüşüme yönlendirerek genel çöp sorununa katkıda bulunabilirler. Kendi çöplerini düzenli olarak yönetmek, yerel çöp toplama hizmetlerinin üzerindeki baskıyı hafifletebilir,

• Hizmet veren kamu kurumlarının hizmet öncesi haber vermesi gerekmektedir. (Saski, Tedaş gibi kazı öncesi bilgilendirilmesi),

• Belediyelerin yerel sorunları daha etkili bir şekilde çözebilmesi için yetkilerinin artırılması önemli bir adımdır. Bu, yerel yönetimlerin daha hızlı ve doğrudan müdahale edebilmesine, yerel ihtiyaçlara uygun çözümler üretebilmesine olanak tanır,

• Yerel yönetimlerin daha etkili ve katılımcı bir şekilde sorunları ele alması gerekmektedir.

Ekonomik Maliyetler Konusunda Yapılması Gerekenler

Altyapı ve Üstyapı Sorununa İlişkin Çözüm Stratejileri

• Sakarya geneline bakıldığında bakanlığımızdan Turizm işletme belgesi ile faaliyet gösteren 44 tane konaklama tesisi, basit konaklama turizm işletme belgesi ile faaliyet gösteren 436 tane konaklama tesisi ve 480 tane belgeli tesis bulunduğu, kısa süreli konaklama tesisleriyle birlikte toplam yatak kapasitesinin 18.723 olduğu bilgisi verildi,

• Sapanca ilçesi özelinde ise Sapanca'daki turizm işletme belgeli konaklama tesis sayısının 21 ve bunların oda sayısının 1548, yatak sayısının ise 3228 olduğu, basit konaklama Turizm İşletme Belgeli tesis sayısının 361, oda sayısının 2485 ve yatak sayısının 5011 kısa süreli Konaklama tesisi sayısının 861 ve yatak sayısının 4.310 olduğu bilgisi paylaşıldı,

• Konaklama/ Turizm istatistiklerine ilişkin il ve ilçe ölçeğinde daha kapsamlı ve net veri toplanmasının önemi vurgulandı, küçük ölçekli aile işletmeleri tarafından veri akışının sağlanamaması ve gelen verilerin doğruluğu hususunda soru işaretleri olduğu konusu üzerinde duruldu,

• Kaçak acente ve rehber faaliyetlerine dikkat çekildi, konaklama işletmelerinde dolandırıcılık faaliyetlerine yer verildi ve sosyal medyanın araçsallaştırıldığı vurgulandı,

• Konuya ilişkin olarak Sapanca'nın kanalizasyon ve yağmur hat suyu bilgileri paylaşıldı,

• Sapanca'da yaşanan enerji arzının problem potansiyeline ilişkin farkındalığın gittikçe arttığı,

Altyapı ve Üstyapı Sorununa İlişkin Çözüm Stratejileri

- Doğal gaz enerji arzının kırsal bölgeler dahil uygun bir şekilde tesis edildiği,
- Altyapı sorunlarına ilişkin taleplerin hızlı bir şekilde yetkililerce iletilebilmesine yönelik iletişim ve eylem kanallarının açık tutulmasının gerekliliği vurgulandı, özellikle turizm bölgeleri odağında acil eyleme geçmeye müsait bir yapının faal kılınması gündeme getirildi,
- Özellikle bungalov tipi ve diğer konaklama tesislerinin plansız sahada hayata geçirilmiş olmasının beraberinde getirdiği sorunların oldukça fazla olduğu,
- En problemsiz altyapı arzının doğalgaz olmasına rağmen ilerleyen süreçte kesintilerin oluşabileceği vurgulandı,
- 20 yıllık provizyonun kontrolsüz büyümeyle birkaç yıl içinde realize olması sonucu kaynaklar üzerinde baskı oluşturduğu üzerinde duruldu,
- Bungalovların yüksek enerji talebinin bulunduğu,
- Bölgede Master plan hazırlanmasının ve plana uygun faaliyetlerin hayata geçirilmesinin elzem olduğu,
- Karar verme mekanizmasını oluşturulurken tüm paydaşların bu tür çalışmalara katılmasının gerekliliği,

Altyapı ve Üstyapı Sorununa İlişkin Çözüm Stratejileri

- Plansız sahadaki imarlaşma oranının büyüklüğü doğrultusunda tarım alanlarının tehdit edildiği,

- Ana yolların kapasitelerinin zorlanması doğrultusunda yolların genişletilmesi konusu gündeme alındı; ancak kamulaştırma maliyetleri ve özel mülkiyet dirençlerinin varlığı sorununun üzerinde duruldu,

- Altyapı sorununun yerel yöneticilerin üstesinden gelemeyeceği boyutlarda olduğu ve bu sebeple Master plana ihtiyaç olduğu,

- Kurumlararası yönetişim yoluyla altyapı sorunlarının giderilmesinin gerekliliği,

- Altyapı noktasında yenilenebilir enerji kaynaklarının bölgede kullanılmasının sağlanması,

- Kayıtlı olan abone sayısı ile kullanım sağlayan yapı sayısındaki uyuşmazlığın kaynak yönetimini zor bir duruma sokması konusunda gerekli adımların atılması gerekliliği,

- Yağmur suyu kanallarının iyileştirilmemesi halinde Sapanca Gölüne kanalizasyon suyunun karışması sonucunun oluşabileceği için gerekli adımların atılması gerekliliği,

- Isıtma havuzu ve ısıtılan havuzların enerji altyapısı üzerinde ciddi israf oluşturduğu ve bungalovların sunduğu bu hizmetlerin sınırlandırılması ve tüketimin kontrol altına alınması hususunda faaliyete geçilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bilgiyi beceriyle bütünleştiriyoruz

Bölgesel Enflasyon, Arazi ve Konut Maliyetleri ve Yabancı Yatırımların Ön Plana Çıkmasının Getireceği Sorunlara İlişkin Çözüm Stratejileri

- Arazi maliyetleri ve bölgesel enflasyon bağlamında oluşan sorunlara ilişkin olarak genel maliyetlerin yüksekliğine ilişkin görüş bildirildi,

- Yabancı yatırımların özellikle Arap yatırımcıların sebebiyet verdiği toplumsal kültürel uyuşmazlıkların giderilmesine yönelik adımların atılması gerekliliği vurgulandı.

Fiziksel Maliyetler Konusunda Yapılması Gerekenler

Çevre Koruma ve Geliştirme Bilincinin Oluşturulmasına Yönelik Çözüm Stratejileri

- Sapanca'da doğa turizmi ön planda olduğu için bölgede yeni yatırım yapan işletmelerin mevcut yetişkin ağaçları ve doğal orman bitkilerini yok etmelerine engel olacak bilinçlendirilmenin yapılmasının gerekliliği,

- Bölgede ağaç ekim kampanyaları gerçekleştirilmeli,

- Sivil toplum örgütleri ve üniversitenin hali hazırdaki işletmelere ve turizm işletmelerine bu konuda bilinçlendirme yapmasının gerekliliği,

- İlköğretim okullarına iklim değişikliğiyle ilgili ders konulması,

- Çevreye zarar vermeden önce önlem alınması gerekliliği, bunun için de belediyelerin ruhsat vermeden önce önlem alması gerektiği,

- Mahalli idarilerin çevre bilinci ile ilgili kurslar açmasının önemi,

- Sapanca'da bir marka oluşturulması ve yerel yönetimlerin planlamalarının daha akılcı olmasının sağlanması,

- Manzarayı görmek adı altında ağaç katliamı, yeşil katliamı ve dereye atıklarını bırakan tesislerin önüne geçilmeli,

- Bölgede çevre bilincini arttırabilmek için çöp toplama, göl kenarı temizliği gibi etkinliklerin düzenlenmesi ve etkin bir şekilde duyurulması gerekliliği ifade edilmiştir.

Göl ve Orman Başta Olmak Üzere Doğal Alanların Bozulmasına İlişkin Çözüm Stratejileri

• İşletmelerin alt yapı eksikliğinden dolayı problem yaşadığı ve özellikle kanalizasyon sorununun işletmeleri çok zorladığı ifade edildi. Bu konuda çözüm olarak aktif kanalizasyonların yenilenmesi veya yeni kanalizasyonlar yapılması noktasında yerel yönetimlerin çalışma yapması gerekliliği,

• Bungalov işletmeleri uzmanlardan destek almak yerine turizm ile ilgisi olmayan sektörlerden destek alarak işletme açmaya çalıştığı için oluşan sorunların çözülmesi gerekliliği,

• Alan yönetimine ilişkin olarak çalışmalar yapılması gerekliliği ve işletmelerin kurulduktan sonra ruhsat almaya çalışmasının önüne geçilmesi,• Otobanların yüksek oranda bir kirlilik oluşturduğu ve otobana var olan perdeleme kararının uygulamaya konulması gerekliliği,

• Sapanca'da bungalov gelişiminin çok hızlı ilerlemesi nedeniyle alınan kararların uygulanmasında geri kalındığı için yönetmeliklerinde uyumlaştırılması gerektiği, mevzuatlar birbiriyle çatıştığı için merkezi yönetimlerin bu noktada daha aktif olması gerekliliği,

• Bazı sorunların yerel yönetimi aştığı ve bu noktada merkezi yönetimlerin de konuya el atması gerektiği,

• Villa ve sitelerin de bölgede doğaya ve göle büyük hasar verdiği ifade edildi.

Çöp Sorunu Başta Olmak Üzere Çevre Kirliliğine İlişkin Çözüm Stratejileri

• İşletmelere sürdürülebilirlik için belge zorunluluğu getirilmesi ve bu sayede her işletmenin içerisinde sürdürülebilirlik için geri dönüşüm kutuları kurulması ifade edildi. Bakanlığın bu kriterleri belirleyerek sürdürülebilirliği arttırmayı hedeflediği ve her yıl denetim yaptığı vurgulandı.

• Çöp konteynır eksikliğinin işletmeleri zorladığı, çöp kamyonlarında çalışan personel eksiliğinden kaynaklı kirlilik sorunu oluştuğu vurgulandı. Bu konuda hibe desteği de verilerek işletmelerin desteklenebileceği,

• İşletmeler tarafından istatistiklerin sağlıklı tutulmaması nedeniyle denetleme mekanizmasının oluşturularak sağlıklı veri elde edilmesi sağlanmalı,

• Problemlerin önceden belirlenmesi ve adım adım tüm problemlerin giderilmesinin gerekliliği,

• Planlamalar ile mevzuatların birlikte yürütülmesinin önemi vurgulanmıştır,

Gürültü Kirliliğine İlişkin Çözüm Stratejileri

- Otoyoldan çok fazla gürültü gelmesi nedeniyle planlanan ses yalıtım duvarının yapılmasının gerekliliği,

- Yüksek sesli eğlence işletmeleri için ayrı bir alan ayrılarak eğlence işletmelerinin o alanda toplanması,

- Turistlerin oluşturduğu gürültü kirliliğinin önüne geçilmesinin gerekliliği,

- Gelen turistlerin bu konuda önceden uyarılarak gürültü kirliğinin önüne geçilmesi,

- Günün belirli saatleri ve hafta sonları oluşan inşaat seslerinin yarattığı problemlere ilişkin kısıtlamaların getirilmesi,

- Turizmin yoğun olduğu bölgelerde gürültü kirliliği ile ilgili haritalama yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

Doğal Alanların Konaklama İşletmesi Olması ve Tarım Alanlarının Azalmasına İlişkin Çözüm Stratejileri

- Büyükşehir ve diğer yönetimlerin Sapanca'ya daha çok destek vermesi gerektiği,
- Farklı turizm türlerinin bölgede desteklenmesinin önemi,
- Marka işletmelerden çok turistik çekiciliklerin oluşturulması ve böylelikle hikayelerle desteklenerek turizm çekiciliklerinin marka haline getirilmesi,
- Büyük konaklama işletmelerinin alanlarına hobi bahçelerinin ortaya çıkabilmesi için gerekli kriterler oluşturularak bu konuda destek sağlanması,
- Sapanca merkezinde bulunan çarşıya peyzaj yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Buraya özgü ağaç veya çiçekler ile çarşı renklendirilebilir ve böylelikle insanların hatıra fotoğraflarının çekilmesi sağlanabilir.
- Bungalovların birçoğunda kendi alanları olduğu için o alanların içerisine ağaç veya sebzeler ekilerek bungalovların kendi kendine yetmesi sağlanabilir. Ayrıca organik tarım dükkanları açılarak turizm işletmelerinde yetişen ürünler hem yerel halka hem de turistlere pazarlanabilir,
- Sapanca ilçesi dünyada bungalovla bilinmeye başladığı için Sapanca girişlerine bungalovları sembolize eden semboller konulması,
- Sapanca ilçesinde çok fazla konaklama işletmesi olduğu için belediye veya diğer yönetimler tarafından Sapanca ilçesine turizm ofisleri konulması,
- Ekolojik bungalov adı altında projelerin yapılması,
- Gastronomi turizmi açısından Sakarya'da yaşayan tüm yörelerin lezzetleri birleştirilerek yeni ürünler ortaya çıkarılması ve Sakarya'da bulunan kültürel zenginliği de yansıtabilecek menülerin hazırlanması,
- Doğal alanların yok edilmeden önce şehir dışında turizm işletmelerinin inşa edilmesi,
- Organik tarım dükkanlarının bölgede açılmasının teşvik edilmesi,
- Belirli bir dönüm üzerinde araziye sahip olanlar için teşvikler verilerek tarım ürünlerinin üretiminin arttırılması,
- Yeni yatırımlar için bilgilendirme ve bilinçlendirmelerin yapılması gerekmektedir.

Planlama ve Denetim Konusunda Yapılması Gerekenler

Sürdürülebilir Turizm Gelişimi İçin Planlama Çalışmalarına İlişkin Çözüm Stratejileri

- Temel problemler biri kaçak yapılaşma olduğu için önüne geçilmesi gerekliliği,
- Turizm kaynaklı ve diğer yapılaşmalarda planlı bir strateji benimsenmeli ve mahalle içlerinde olan yapılaşmalar noktasında projeler üretilmeli,
- Sakarya turizmi açısından Master turizm planı hazırlanmalı,
- Sakarya'da kitlesel turizm anlayışı yerine alternatif turizm planlarının hayata geçirilmesi,
- Planlama için ayrıntılı veriler toplanması ve bu ayrıntılı veriler yardımıyla altyapının oluşturulması gerekliliği,
- Amaçların ve hedeflerin net olarak belirlendiği geleceğe yönelik turizm planlamasının gerçekleştirilmesi,
- Kıyı işgaline karşı dikkat edilmesi,
- Sermayenin yerel halkın elinde olması ve yerel işletmecilere ağırlık verilmesi, yabancı şirketler ve büyük şirketlere ise izin verilmemesi,
- Büyükşehir Belediyesi tarafından sürdürülebilir turizm amacıyla önemli adımların atılacağı bir plan oluşturulması.

Turizmin Hızlı ve Kontrolsüz Gelişmesine İlişkin Çözüm Stratejileri

- Master acil eylem planının oluşturulması gerekliliği,
- Mevcut turizm verilerine ulaşım sağlanarak Sapanca'nın hangi konumda olduğunun tespit edilmesi,
- Belediyenin turizm ve yatırımlara ilişkin olarak standartlar belirlemesi,
- Sapanca Belediyesi bünyesinde bungalov turizmi açısından başkanlık veya müdürlük kurulması,
- Bilinçsiz gerçekleştirilen turizm yatırımlarının önüne geçilmesi gerekmektedir.

Bölgede Yaşanan Problemlere İlişkin Denetim Mekanizmasının Geliştirilmesine Yönelik Çözüm Stratejileri

- İmar yönüyle değerlendirildiği zaman yapı yapıldıktan sonra iskana bağlanması sonucu oluşan problemlerin denetlenmesinin gerekliliği,

- Bölgede denetim mekanizmasının oluşturulmasının önemi,

- İşletme ruhsatlarına ilişkin olarak standartların getirilmesi,

- Sapanca'da ses desibellerini merkeze iletecek sistemler oluşturulmalı ve ses sınırını aşan işletmelere ilişkin caydırıcı önlemler alınması,

- Doğanın varlığını işgal edecek veya yok edecek işletmeler için doğal sistemi bozmasının önüne geçilmesi için işletmelerin açılmamasına yönelik adımların atılması gerekmektedir.

Çevre Koruma ve Standardı Etiği Oluşturulması Noktasında Çözüm Stratejileri

- Sıcak havuz kullanımları önemli çevre kirliliğine neden olacak etkenler içinde yer almaktadır. Bu yüzden havuzların kullanılmasına ilişkin düzenlemeler gerçekleştirilmeli,
- Sorunlarının tespiti için öncelikli olarak kurumsal kurullar konulmalı,
- Beton kullanımı bungalov turizmi açısından yasaklanmalı,
- Standartlara sahip bungalovlar inşa edilmeli,
- Bungalovlar için kurumsal sorumluluk projeleri geliştirilmelidir.

Bölgede Paydaş İşbirliğinin Güçlendirilmesi ve Yerel Halkın Kararlara Katılmasına İlişkin Çözüm Stratejileri

- Yerel yönetimler paydaşlarla birlikte hareket etmeli ve bunun zemininin hazırlanması için platform kurulmalı,

- Paydaşlar arasında dürüstlük temel alınarak ilişkiler geliştirilmeli,

- Belediyeler her zaman mevcut desteği düzeyinde veya bu desteğin üzerinde bir katkı sağlamalı,

- Yerel kalkınma için yerel sermayeye önem verilmelidir.

Bilgini beceriyle bütünleştiriyoruz

SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Esentepe Kampüsü Serdivan/SAKARYA
T. 0 (264) 616 00 54 | F. 0 (264) 616 00 14
www.subu.edu.tr - bilgi@subu.edu.tr